

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเสียงวรรณยุกต์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ในภาษาไทยจังหวัดเชียงรายจากกลุ่มอายุและความสะดวกของการคมนาคม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาที่อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งผู้พูดออกเป็นกลุ่มอายุ 6 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 1-19 ปี กลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนในการคมนาคม ผู้วิจัยเลือก 2 อำเภอ อำเภอเชียงของเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก และอำเภอแม่สายเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการทางภาษาศาสตร์ภาษาถิ่น และการนับความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทย เพื่อนำมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ ผลการวิจัยพบว่า อายุ และความสะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ และเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ ผู้พูดภาษาไทยที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง ส่วนผู้พูดภาษาไทยที่มีอายุมากมีแนวโน้มจะใช้คำศัพท์ภาษาไทย และยิ่งความสะดวกของการคมนาคมมีมากภาษายิ่งเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า ดังเช่นภาษาไทยแม่สายมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการออกเสียงวรรณยุกต์มากกว่าภาษาไทยเชียงของ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้พูดภาษาไทยเชียงของมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเองทำให้เกิดการอนุรักษ์ภาษาไทยมากกว่าภาษาไทยที่แม่สาย ดังนั้นหากจะอนุรักษ์ภาษาไทยต้องเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้พูดภาษาก่อน และการอนุรักษ์ภาษายังทำควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ด้วย นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังคัดค้านแนวคิดเชิงทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม เนื่องจากพบว่าคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์พื้นฐานสามารถเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานได้

Abstract

This study aims at analyzing Tai Lue tones and lexical items according to age and ease of transportation in Amphoe Chiangkhong and Amphoe Maesai, Chiangrai Province. Tai Lue people are classified in to 6 age groups: 1-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, and above 60 years old. Amphoe Chiangkhong represents less convenient area to access comparing to Amphoe Maesai where it is more convenient area to travel. Dialectology method and frequency count are used to analyze the data. It is found that age and ease of transportation affect lexical and tone change. Those at young age tend to use Standard Thai instead of Tai Lue while old aged people tend to preserve the language. Tai Lue at Maesai will change faster than that of Chiangkhong due to ease of transportation factor. Moreover, positive attitude found with Tai Lue at Chiangkhong can affect the language maintenance. It is, therefore, suggested that change in attitude will lead to language preservation. The results also imply to create tourism policy in the future. Moreover, this study has found that basic words can be changed slower than that of non-basic words which is against sociolinguistics theory.

